

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای پزشکی

عنوان: مقایسه دقت تشخیصی کرایتریاهای ولز و آزمایش دی دایمر در تشخیص آمبولی ریه در
بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی اردبیل طی ۵ سال اخیر

نگارش:

پویا پوررشتیان هیر

اساتید راهنما:

دکتر سمیه متین

دکتر خاطره عیسی زاده فر

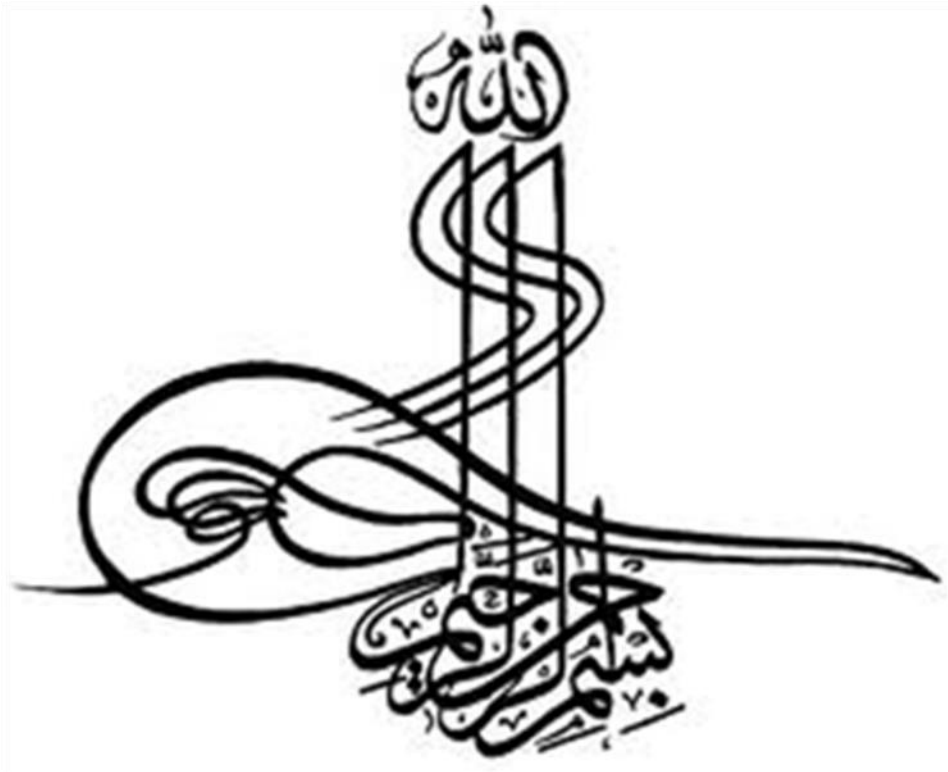
اساتید مشاور:

دکتر حسن قبادی مراللو

کبری قربانزاده

اردیبهشت ۱۴۰۰

شماره پایان نامه: ۰۸۹۶

این پایان نامه را ضمن تشکر و سپاس بیکران و در کمال افتخار و امتنان
تقدیم مینمایم به:

خانواده عزیزم، به خصوص، پدر و مادر بزرگوارم که در تمام طول این
مسیر دشوار همواره یاری رسان و پشتیبان بنده بودند.

همچنین این پایان نامه را تقدیم میکنم به روح پاک تمام همکاران پرتلاش و
زحمت کشم در کادر درمان که در مسیر مبارزه با ویروس کرونا و خدمت
رسانی به مردم، جانشان را از دست داده و آسمانی شدند.

از اساتید عزیز و بزرگوارم؛ خانم دکتر متین؛ جناب آقای دکتر قبادی و خانم دکتر عیسی زاده که در نگارش این پایان نامه بسیار به من کمک کردند بی نهایت سپاس گزارم.

همچنین از کادر محترم بیمارستان امام خمینی اردبیل به خاطر همکاری با بنده در جهت دسترسی به اطلاعات و پرونده های بیماران تشکر مینمایم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	چکیده.....
	فصل اول: مقدمه
۳	۱-۱ اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۶	۱-۲ اهداف و فرضیات طرح.....
۶	۱-۲-۱ هدف کلی طرح.....
۶	۱-۲-۲ اهداف اختصاصی طرح.....
۶	۱-۲-۳ فرضیات.....
۷	۱-۳ تعریف واژه های اختصاصی.....
	فصل دوم بررسی متون
۸	۲-۱ ترومبوز سیاهرگ عمقی و ترومبوز آمبولی ریوی.....
۹	۲-۱-۱ حالت های پروترومبوتیک.....
۱۰	۲-۱-۲ پاتو فیزیولوژی ایجاد آمبولی.....
۱۱	۲-۱-۳ فیزیولوژی.....
۱۲	۲-۱-۴ کارکرد غیر طبیعی بطن.....
۱۳	۲-۲ تشخیص.....
۱۵	۲-۲-۱ سندرم های بالینی.....
۱۶	۲-۲-۲ روشهای تشخیصی غیر تصویری.....
۲۲	۲-۳ درمان.....
۲۲	۲-۳-۱ ترومبوز وریدی عمقی.....
۲۳	۲-۳-۲ درمان آمبولی ریوی حجیم.....
۲۳	۲-۳-۲-۱ داروهای ضد انعقاد.....
۲۸	۲-۳-۲-۲ صافی های ورید اجوف تحتانی.....
۲۹	۲-۳-۲-۳ فیبرینولیز.....
۲۹	۲-۳-۲-۴ آمبولکتومی (لخته برداری) ریوی.....
۳۰	۲-۳-۲-۵ ترومبوآنندارتروکتومی ریوی.....
۳۰	۲-۴ - مطالعات مشابه.....
	فصل سوم: مواد و روش کار
۳۳	۳-۱ نوع، زمان و محیط مطالعه.....
۳۳	۳-۲ جمعیت مورد مطالعه و حجم نمونه ها.....
۳۴	۳-۲ روش گردآوری اطلاعات.....
۳۴	۳-۴ معیار ورود.....
۳۵	۲-۵ معیار خروج.....
۳۵	۳-۲ ملاحظات اخلاقی.....
۳۵	۳-۳ محاسبات آماری.....

۳۷	..... ۳-۲ متغیرهای مطالعه
	فصل چهارم نتایج
۳۸	..... ۴-۱ ترکیب سنی و جنسی بیماران
۳۹	..... ۴-۲ دی دایمر
۴۱	..... ۴-۳ نتایج آزمایش CTA بیماران
۴۳	..... ۴-۴ معیار ولز
۴۷	..... ۴-۵ بیماریهای همراه
	فصل پنجم بحث و نتیجه گیری
	۵-۱ مقایسه دقت تشخیصی کرایتریاهای ولز و آزمایش دی دایمر در تشخیص آمبولی ریه در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی اردبیل طی ۵ سال اخیر
۵۴	.....
۵۸	..... ۵-۲ محدودیت های مطالعه
۵۹	..... ۵-۳ نتیجه گیری
۶۰	..... ۵-۴ پیشنهادات
۶۱	..... منابع

فهرست جداول

عنوان	صفحه
۲-۱ جدول گرایتریاهای وِلز برای DVT.....	۱۴
۲-۲ جدول گرایتریاهای وِلز برای آمبولی ریوی PTE.....	۱۴
۴-۱ فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک نمره وِلز ، سی تی اسکن و دی دایمر.....	۴۵
۴-۲ فراوانی بیماریهای همراه در بیماران مورد مطالعه.....	۴۷

فهرست نمودار ها

صفحه

عنوان

- ۴-۱ فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک جنس..... ۳۸
- ۴-۲ فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک سطح سرمی دی دایمر..... ۳۹
- ۴-۳ سطح سرمی دی دایمر به تفکیک جنسیت بیماران..... ۴۰
- ۴-۴ فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک نتایج آزمایش CTA..... ۴۱
- ۴-۵ فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک CTA و جنس..... ۴۲
- ۴-۶ فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک نمره ولز..... ۴۳
- ۴-۷ فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک نمره ولز و سی تی اسکن..... ۴۴
- ۴-۸ فراوانی بیماران مورد مطالعه به تفکیک نمره ولز و دی دایمر..... ۴۶
- ۴-۹ پراکندگی بیماران دارای CTA مثبت در بیماران مبتلا به COPD..... ۴۸
- ۴-۱۰ پراکندگی بیماران دارای CTA مثبت در بیماران مبتلا به فشار خون..... ۴۹
- ۴-۱۱ پراکندگی بیماران دارای CTA مثبت در بیماران مبتلا به دیابت..... ۵۰
- ۴-۱۲ پراکندگی بیماران دارای CTA مثبت در بیماران مبتلا به CHF..... ۵۱
- ۴-۱۳ پراکندگی بیماران دارای اسکن پرفیوزن مثبت در بیماران یاردار..... ۵۲
- ۴-۱۴ پراکندگی بیماران دارای CTA مثبت در بیماران مبتلا به بدخیمی..... ۵۳

فهرست علائم اختصاری

VTE	Venous thromboembolism
DVT	Deep vein thrombosis
CTA	Computed tomography angiography
CHF	Congestive Heart Failure
COPD	Chronic obstructive pulmonary disease

مقایسه دقت تشخیصی کرایتریاهای ولز و آزمایش دی دایمر در تشخیص آمبولی ریه در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی اردبیل طی ۵ سال اخیر

چکیده

زمینه: آمبولی ریه یک مساله بالینی مهم در بیماران است و به علت علائم بالینی غیراختصاصی تشخیص آن در اغلب موارد سخت و دشوار است. از طرفی انجام سی تی آنژیوگرافی ریوی هزینه بالایی دارد. لذا استفاده از معیارهای بالینی و آزمایشات سرمی با تهاجم کمتر و هزینه پایین تر مفید خواهد بود.

هدف: این مطالعه با هدف مقایسه دقت تشخیصی کرایتریاهای ولز و آزمایش دی دایمر در تشخیص آمبولی ریه در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان امام خمینی اردبیل طی ۵ سال اخیر انجام گردید.

مواد و روش ها: در این مطالعه ی توصیفی- تحلیلی، پرونده بیمارانی که با تشخیص احتمالی آمبولی ریه به اورژانس بیمارستان امام خمینی اردبیل مراجعه کرده و تحت سی تی آنژیوگرافی و اسکن پرفیوزن ریه قرار گرفته بودند مورد بررسی قرار گرفت و اطلاعات بیماران در چک لیست ها وارد شده و وارد نرم افزار شده و تجزیه و تحلیل گردید.

یافته ها: ۲۷/۱ درصد تشخیص قطعی آمبولی ریه داشتند. ۵۵/۹٪ بیماران، زن بودند. شایع ترین بیماری زمینه ای HTN بود. بر اساس آزمون کای اسکور بین جنسیت و سی تی آنژیو مثبت رابطه آماری معنی داری وجود داشت ($p < 0.05$) نسبت شاناس ابتلا به آمبولی ریه در مردان بالاتر بود. بین نمره ولز و نتایج سی تی اسکن ارتباط معنی دار بوده ($p < 0.05$) و بین نمره ولز و نتایج دی دایمر ارتباط معنی دار وجود نداشت. در این مطالعه حساسیت و ویژگی دی دایمر نسبت به سی تی اسکن به ترتیب ۹۶ و ۳۶ درصد بود. همچنین حساسیت و ویژگی آزمایش ولز به ترتیب ۸۶ و ۲۴/۳ درصد بود. نتایج این مطالعه، بیانگر معنی دار بودن نقش فشار خون و بد خیمی و معنی دار نبودن نقش دیابت، بارداری، CHF و COPD بود.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان داد که علائم بالینی و دی دایمر نقش تشخیصی اندکی دارند و استفاده از علائم بالینی، نمره ولز و دی دایمر و بیماری های همراه در کنار هم می تواند دقت تشخیص را افزایش دهد. همچنین این مطالعه نشان داد با توجه به حساسیت بالای تست D-dimer و امتیاز معیار ولز از آنها میتوان در رد موارد مشکوک کمک گرفت.

در مطالعه حاضر در مقایسه با معیار ولز؛ تست D-dimer؛ قدرت پیشگویی کنندگی منفی بالاتری در ارزیابی بیماران با احتمال PTE داشته است.

کلمات کلیدی: کرایتریاهای ولز، دی دایمر، آمبولی ریه، سی تی اسکن